

PK-YRITYS BAROMETRI

Kevät 2008

Alueraportti, Uusimaa

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraporteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen ja koko maan välillä.

Kevään 2008 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3800 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut hyvä.

Tässä raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitusta, kasvuhakuisuutta sekä yritysten kehittämistarpeita ja -esteitä. Erityiskysymykset koskevat työelämän kehittämistä ja lainsäädännön hallinnollista taakkaa.

Tällä hetkellä suhdanteisiin ja erityisesti rahoitusmarkkinoihin kohdistuu suurta mielenkiintoa. Vaikka myllerrys onkin alkanut Yhdysvalloista, on odotettavissa, että vaikutukset näkyvät myös suomalaisten pk-yritysten näkemyksissä ennen pitkää. Suomen sisäisten asioiden kannalta on mielenkiintoista tarkastella mm. työvoimatarpeiden ja -pulan sekä yritysten omistajanvaihdosodotusten kehitystä väestön ikääntyessä.

Helsingissä 12.3.2008

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj



SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
JOHDANTO.....	4
AINEISTO.....	5
1 Uudenmaan ja koko maan yritykset.....	7
2 Yritykset ja työllisyys	8
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät.....	9
3.1 Yleiset suhdannenäkymät.....	9
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin	10
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet.....	11
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	12
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet.....	15
7 Elinkeinoilmasto	16
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus.....	18
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	19
10 Yrittäjyysilmapiiri	20
11 Pk-yritysten rahoitus.....	21
12 Pk-yritysten työelämän kehittämisen esteet	27
13 Hallinnollinen taakka	29

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Suhdannenäkymät. Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Uudenmaalla ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Uudenmaalla toimivista pk-yrityksistä nyt 34 prosenttia ennakoi suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja neljätoista prosenttia yrityksistä ennakoi suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Syksyn 2007 tilanteeseen verrattuna ovat Uudenmaalla ja koko maassa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana laskeneet.

Kehittämisen esteet. Uudenmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat edelleen resurssitekijät sekä kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteeksi. Resurssitekijät koetaan nyt hieman suuremmaksi kehittämisen esteeksi Uudenmaalla kuin koko maassa keskimäärin.

Työllistämisen esteet. Uudenmaan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus, jota noin yli kolmas niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää, pitää työllistämisen suurimpana esteenä, ja kysynnän riittämättömyys, jota noin viidennes näistä yrityksistä piti suurimpana esteenä. Työvoiman saatavuus sekä kysynnän riittämättömyys koettiin suurimmiksi esteiksi myös koko maan tasolla. Uudenmaan pk-yrityksistä 18 prosentilla ja 25 prosentilla koko maan pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

Rahoitus. Uudenmaan alueen yrityksistä 40 prosenttia oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana, kun taas koko maassa näin oli tehnyt 36 prosenttia. 37 prosenttia Uudenmaalla ja kolmasosa koko maassa toimivista pk-yrityksistä aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Tärkeimpänä käyttötarkoituksena alueella pidetään useimmiten rahoituksen hankkimista käyttöpääomaksi ja rakennusinvestointeihin. Uudenmaan pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (82 %) tai Finnverasta (29 %). Rahoitusyhtiöiltä rahoitusta aikoo hakea 20 prosenttia rahoitusta hakevista alueen yrityksistä.

Työelämän kehittämisen esteet. Koko maan pk-yritysten työelämän kehittämisen esteenä 13 prosentilla on erittäin paljon se, että kehittämiselle ei ole aikaa, alueella aika on erittäin estävä tekijä 14 prosentille pk-yrityksistä. Uudellamalla sijaitsevia yrityksiä estää muuta maata enemmän se, ettei ole saatavilla päteviä asiantuntijoita. Koko maan ja alueen osalta ulkopuolisten asiantuntijoiden tulo yritykseen ei estä kehittämistä lainkaan noin kolmasosalla pk-yrityksistä.

Hallinnollinen taakka. Koko maassa lainsäädännöllisen taakan osalta yli viidesosa vastaajista pitää verotusta raskaana taakkana. Uudellamaalla verotus on hieman harvemmin raskas taakka kuin koko maassa keskimäärin. Koko maassa sekä alueella työnantajana toimimisesta aiheutuvan taakan osalta hieman yli kymmenesosa pk-yrityksistä pitää verotuksen ja muiden vuosi-ilmoituksia raskaana taakkana. Uudenmaan alueen yrityksistä raskaana taakkana koetaan useammin valvontailmoitus kuukausittain, muut ilmoitukset, matalapalkkatuki sekä työaika ja poissaolot kuin koko maassa keskimäärin. Koko Suomen pk-yrityksistä 62 prosenttia ei pidä taakkana työkomennuksia ulkomaille ja alueen yrityksistä 68 prosenttia. Myös ulkomailta tulevat työntekijät koetaan harvoin taakkana. Verotuksesta aiheutuvasta hallinnollisesta taakasta noin viidesosa koko maan ja alueen pk-yrityksistä pitää työn verotusta sekä arvonlisäverotusta raskaana taakkana. Työn ja pääomatulojen verotus sekä arvonlisä- ja elinkeinoverotus koetaan hieman useammin Uudellamaalla raskaaksi taakaksi kuin koko maassa keskimäärin. 61 prosenttia koko maan pk-yrityksistä ei pidä valmisteverotusta lainkaan taakkana, alueella 64 prosenttia.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten näkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Lisäksi on tiedusteltu mm. yrityksen kehittämiseen, kasvuun, työllistämiseen ja rahoittamiseen liittyvistä rakenteellisista tekijöistä.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2002 sekä Fonecta ProFinder -yritysrekisteriä, josta otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti. Vastaajajoukko on 3858 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty internet- ja puhelinkyselyinä 3.1.–31.1.2008. Raportin luvussa "Aineisto" on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Uudenmaan osalta. Tutkimuksen on tehnyt Innolink Research Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta tammi- ja helmikuussa 2008.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Innolink Research Oy:ssä tutkimusjohtaja Mikko Kesä, viestintäpäällikkö Etta Partanen ja tutkija Katri Ahtiainen sekä Suomen Yrittäjissä ekonomisti Harri Hietala ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 6 olevan kartan mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, muu Pääkaupunkiseutu ja muu Uusimaa).

2) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.

3) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.

Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana
paranee 39 %, huononee 9 % ⇒ **saldoluku = + 30 %**

AINEISTO

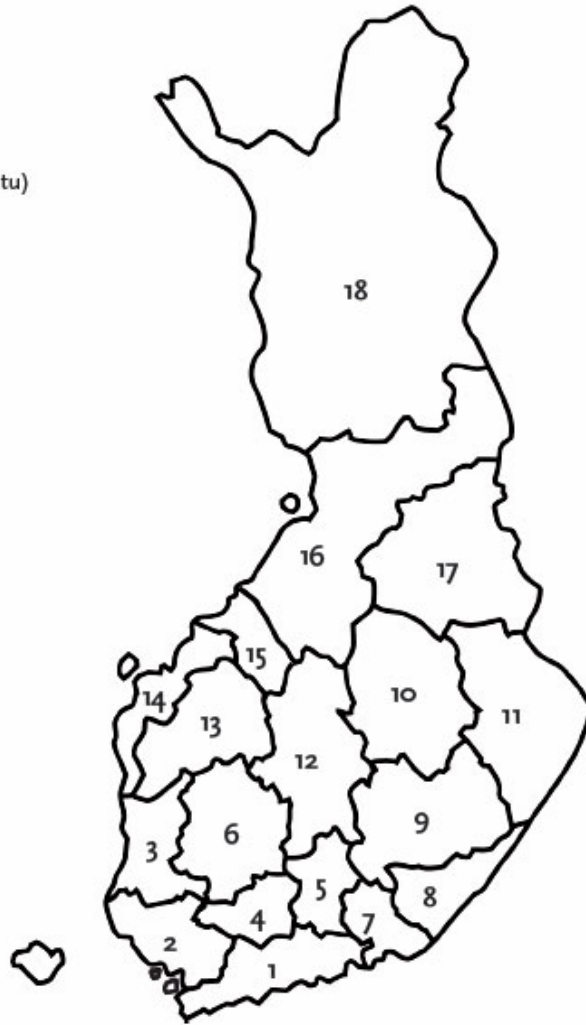
Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:**PK-YRITYSBAROMETRI 1/2007**
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	UUSIMAA	344	7 %
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: D)	91	27 %
	Rakentaminen (TOL: F)	42	12 %
	Kauppa (TOL: G)	79	23 %
	Palvelut (TOL:H, I, K, O)	132	38 %
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	155	41 %
	5 - 9 henkilöä	79	21 %
	10 - 19 henkilöä	66	17 %
	20 - 49 henkilöä	44	12 %
	50+ henkilöä	36	10 %
LIIKEVAIHTO VUONNA 2007	Alle 0,20 milj. euroa	74	20 %
	0,20 - 0,49 milj. euroa	47	12 %
	0,50 - 1,49 milj. euroa	108	28 %
	1,50+ milj. euroa	142	37 %
	Ei vastausta	9	2 %
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	57	15 %
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	182	48 %
	Pyrkii säilyttämään asemansa	114	30 %
	Ei kasvutavoitetta	23	6 %
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	3	1 %
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	217	59 %
	Kyllä, vie itse suoraan	104	28 %
	Kyllä, tuotteita viedä osana toisen yrityksen tuotekokonaisuutta	76	21 %
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1997	236	70 %
	1998 - 2002	67	18 %
	2003 -	47	13 %
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	287	73 %
	Palkattu toimitusjohtaja	90	24 %
	Muut	12	3 %

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. Uusimaa, erilliset raportit:
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. Varsinais-Suomi
3. Satakunta
4. Kanta-Häme
5. Päijät-Häme
6. Pirkanmaa
7. Kymenlaakso
8. Etelä-Karjala
9. Etelä-Savo
10. Pohjois-Savo
11. Pohjois-Karjala
12. Keski-Suomi
13. Etelä-Pohjanmaa
14. Pohjanmaa
15. Keski-Pohjanmaa
16. Pohjois-Pohjanmaa
17. Kainuu
18. Lappi

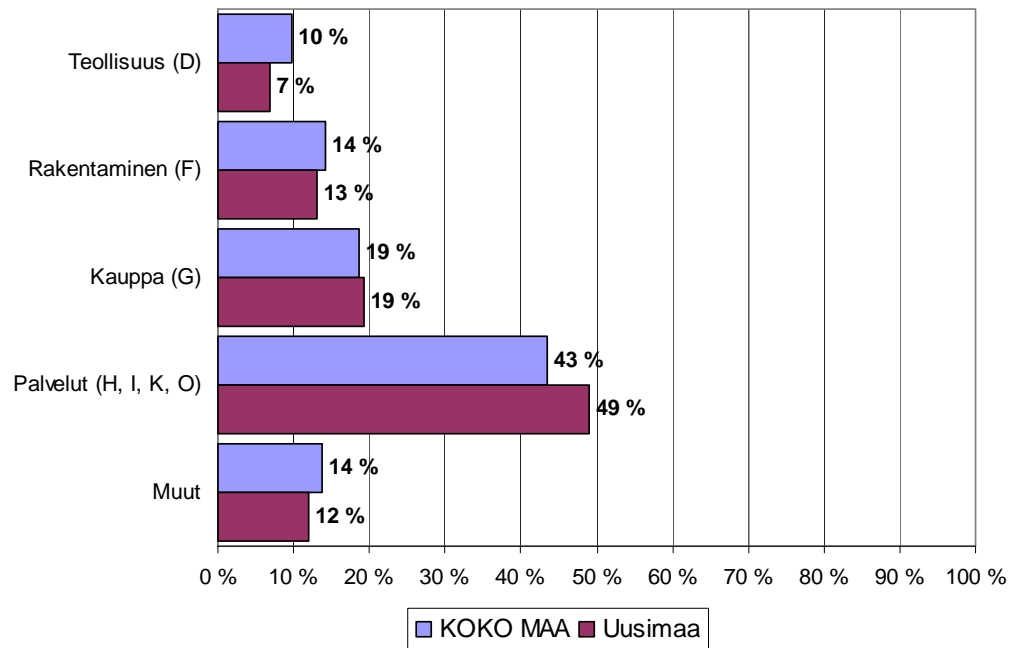


Tutkimustulokset

1 Uudenmaan ja koko maan yritykset

Suomessa oli 250 378 yritystä vuonna 2006.¹ Näistä yrityksistä noin 22042 toimi Uudenmaalla. Uudenmaalla on teollisuuden ja rakentamisen yrityksiä suhteellisesti vähemmän ja palvelualojen yrityksiä suhteellisesti enemmän kuin koko maassa keskimäärin.

1. YRITYSTEN OSUUDET ERI TOIMIALOILLA



Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialanumero.

¹ Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri

2 Yritykset ja työllisyys

Uudellamaan maakunnassa työskenteli vuonna 2007 noin 782000 työntekijää². Työttömyysaste oli vuonna 2007 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun mukaan koko maassa 6,9 % ja koko Uudenmaalla 5,2 %.

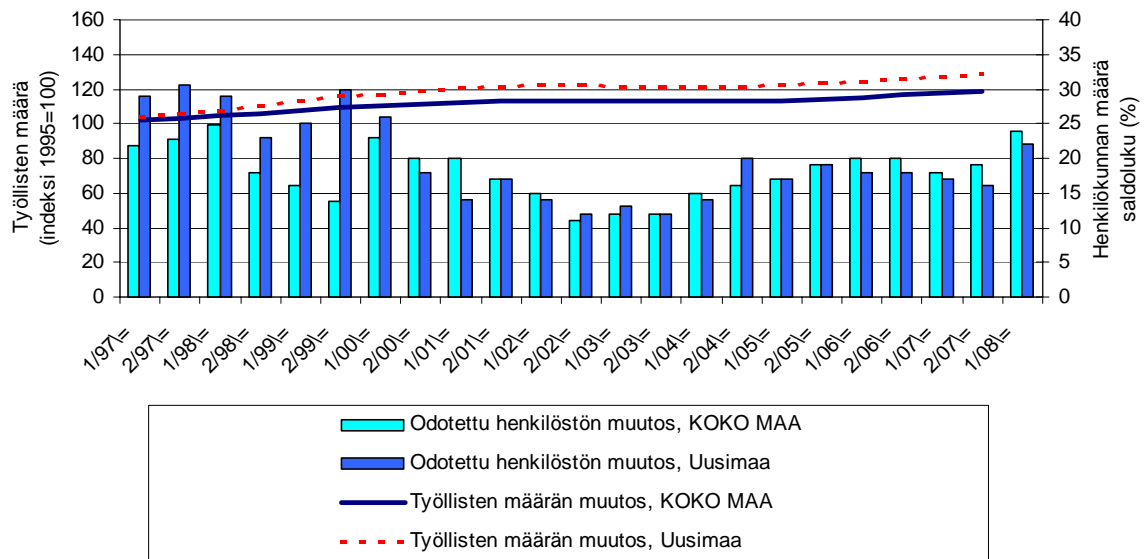
Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	30	64	6	24
Uusimaa	30	63	8	22

Uudenmaalla toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Uudenmaalla hieman korkeammalla tasolla kuin syksyllä 2007 (saldoluku tuolloin +16 %). Koko maassa ovat henkilökunnan määrän suhdannenäkymät paremmat kuin edellisessä kyselyssä, sillä syksyllä 2007 henkilökunnan määrän saldoluku oli +19 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Uudenmaan työllisten määrää (indeksi 1995=100) ja pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³.

2. HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄN MUUTOSODOTUKSET SEURAAVAN VUODEN AIKANA SEKÄ TYÖLLISTEN MÄÄRÄN TILASTOITU MUUTOS



² Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus.

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

3.1 Yleiset suhdannenäkymät

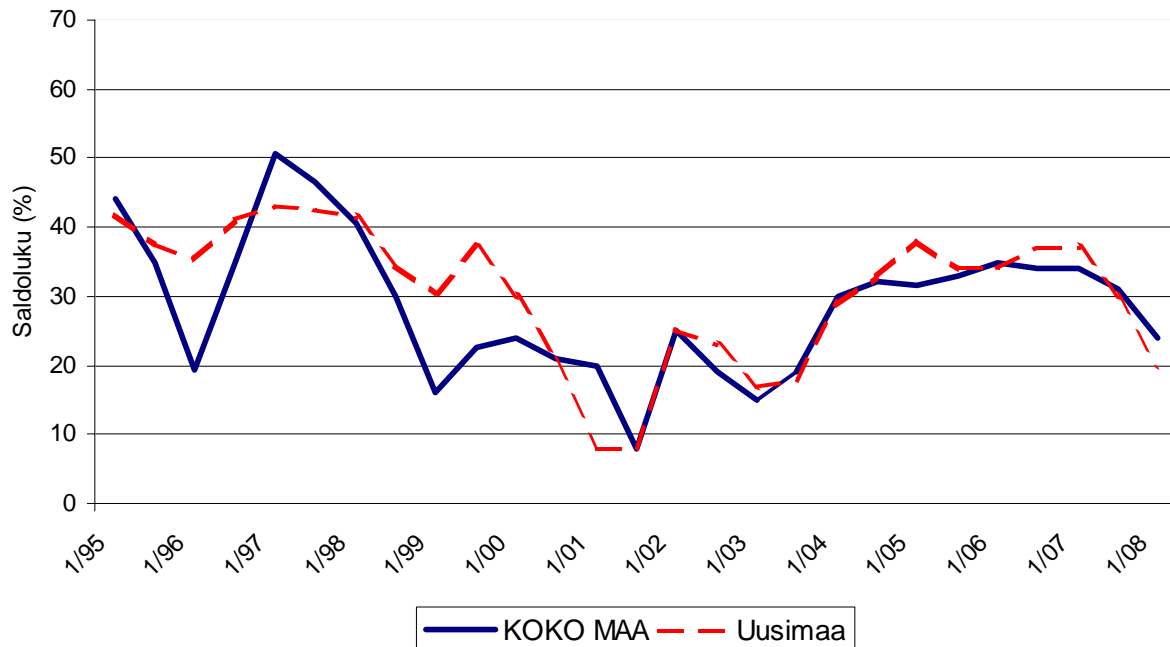
Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	35	54	11	24
Uusimaa	34	53	14	20

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Uudenmaalla ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Uudenmaalla toimivista pk-yrityksistä nyt 34 prosenttia ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja neljätoista prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/95 lähtien. Syksyn 2007 tilanteeseen verrattuna ovat Uudenmaalla ja koko maassa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana laskeneet.

3.1. YLEISET SUHDANNENÄKYMÄT LÄHIMMÄN VUODEN AIKANA



3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

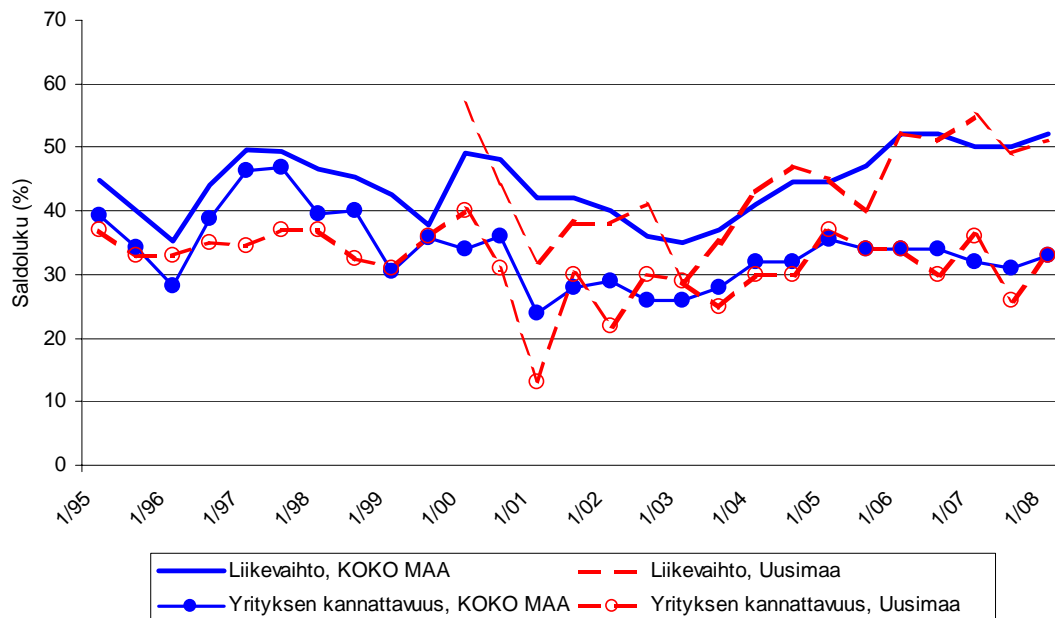
Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vakavaraisuus	Tuotekehitys-panostukset
KOKO MAA								
Suurempi	59	26	22	19	53	44	44	32
Yhtä suuri	33	61	71	74	40	45	51	62
Pienempi	8	14	7	7	8	11	5	6
Saldoluku (%)	52	12	16	12	45	33	39	26
Uusimaa								
Suurempi	60	32	19	23	53	44	44	35
Yhtä suuri	31	50	71	66	37	44	51	57
Pienempi	9	18	10	11	11	11	5	7
Saldoluku (%)	51	14	10	12	43	33	39	28

Koko maan ja Uudenmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen edelleen positiivisia. Uudenmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat keskimääräistä paremmat investointien arvon ja tuotekehitys-panostusten kohdalla. Tuonnin arvon, yrityksen kannattavuuden ja vakavaraisuuden osalta tekijöiden nousua ennakoidaan samantasoisesti kuin koko maassa keskimäärin. Muiden osatekijöiden nousua ennakoi pienempi määrä vastaajia kuin koko maassa keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/95 lähtien. Sekä liikevaihdon että kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Uudenmaalla nousseet syksyn 2007 kyselystä. Myös koko maan suhdannenäkymät ovat liikevaihdon ja kannattavuuden osalta hieman nousseet syksystä 2007.

3.2. SUHDANNENÄKYMÄT SEURAAVAN VUODEN KULUTTUA



⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

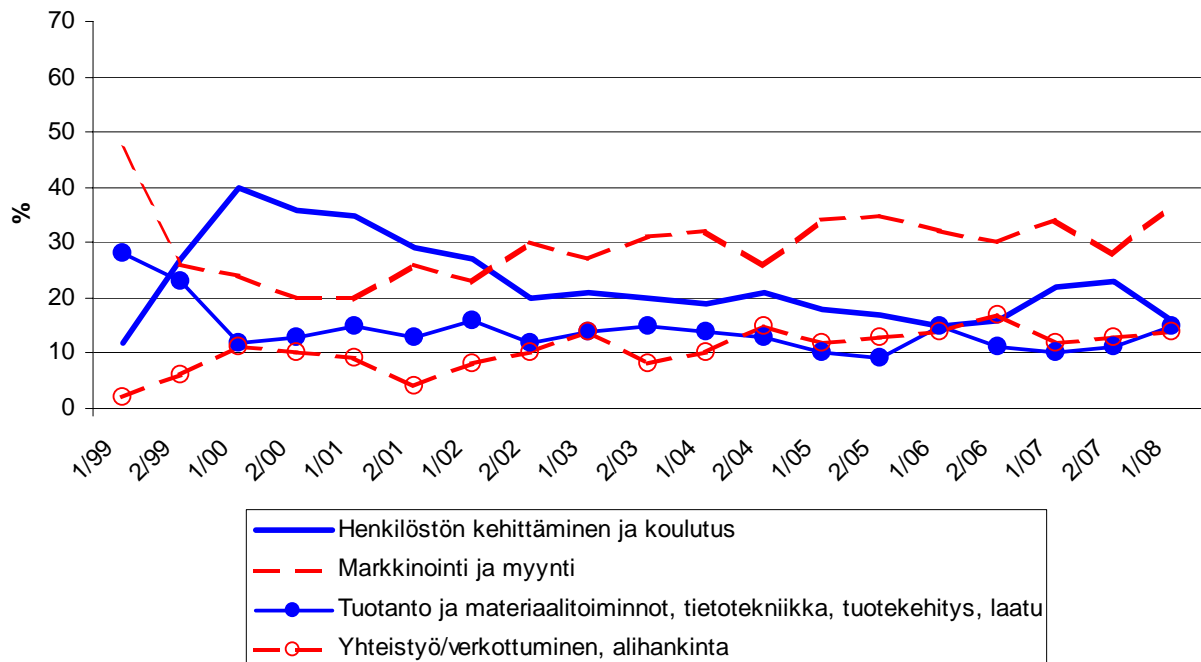
Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Uusimaa %
Johtaminen	5	6
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	20	16
Markkinointi ja myynti	35	37
Vienti ja kansainvälistyminen	4	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	5	5
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	10	15
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	14	14
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	3
Ei kehittämistarvetta	6	5

Koko maan ja Uudenmaan alueen pk-yritysten kehittämistarpeet eroavat hieman toisistaan. Uudenmaan pk-yrityksissä koetaan olevan koko maan keskiarvon tavoin eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Seuraavaksi eniten kehittämistarvetta sekä alueen että koko maan pk-yrityksillä on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Johtamisen, materiaalitoimintojen, tietotekniikan, tuotekehityksen ja laadun kehittäminen sekä ympäristösäädösten huomiointi koetaan Uusimaalla koko maahan verrattuna suuremmaksi kehittämistarpeeksi.

Markkinointiin ja myyntiin, tuotantoon ja yhteistyöhön liittyvät kehittämistarpeet ovat lisääntyneet Uudenmaalla toimivien pk-yritysten keskuudessa syksyn 2007 tilanteeseen verrattuna. Henkilöstön kehittämiseen liittyvät tarpeet ovat sen sijaan vähentyneet.

4. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET Uusimaa



5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

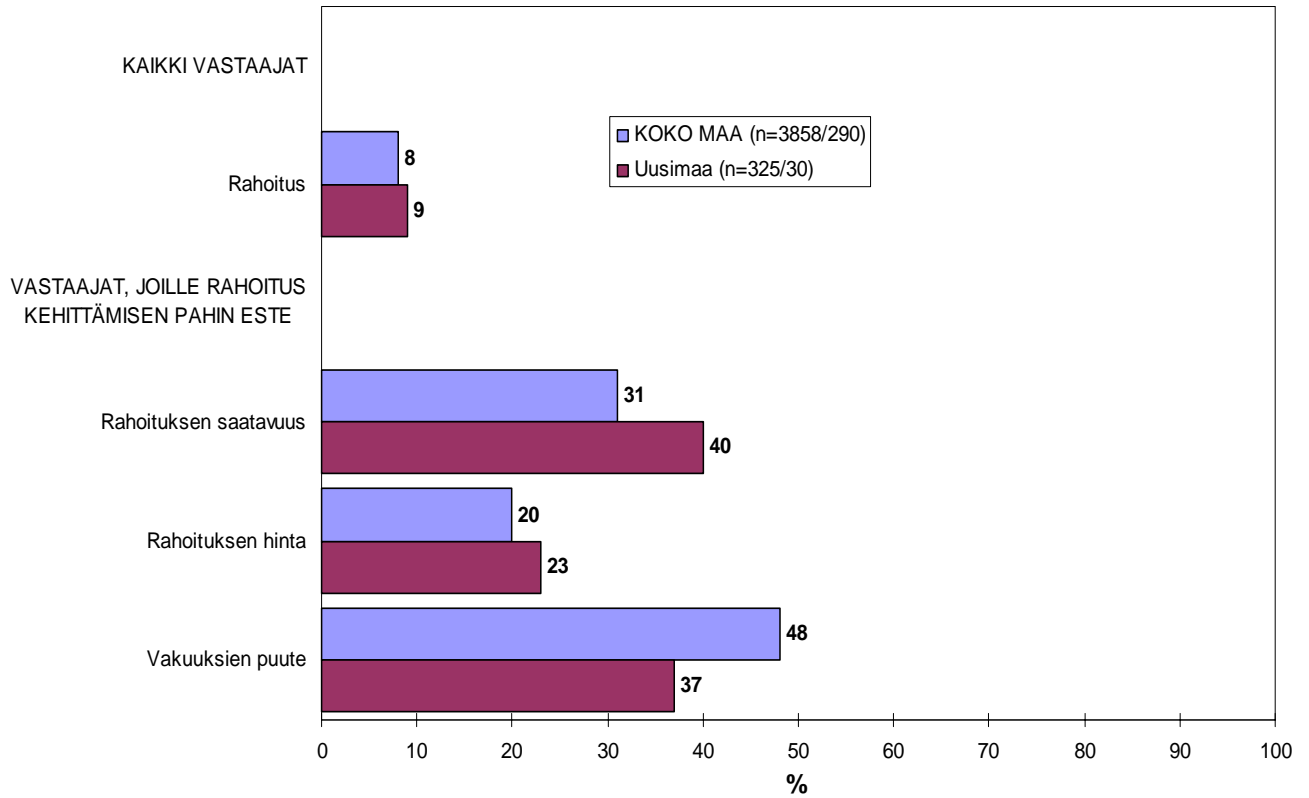
	KOKO MAA	Uusimaa
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	4	3
byrokratia	1,6	0,6
työlainsäädäntö	0,8	0,6
työehtosopimukset	0,5	0,6
muu sääntely	1,1	1,2
KUSTANNUSTASO	13	15
verotus	1,8	3,1
palkkataso	3,6	4,3
työn sivukulut	4,6	3,7
muut tuotantokustannukset	2,8	3,7
KILPAILUTILANNE	19	16
kireä kilpailutilanne	13,0	11,4
markkinoiden liiallinen keskittyminen	1,9	1,2
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0,6	0
markkinoita vääristävät tuet	0,5	0,6
harmaa talous, konkurssit jne.	0,7	0,9
kysynnän riittämättömyys	1,7	1,5
RAHOITUS	8	9
rahoituksen saatavuus	2,3	3,7
rahoituksen hinta	1,5	2,2
vakuuksien puute	3,6	3,4
RESURSSITEKIJÄT	29	31
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	18,7	19,4
alihankkijoiden/osatoimittajien		
saatavuus	1,6	1,5
toimitilat	1,7	2,8
koneet ja laitteet	0,8	0,3
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	4,9	5,8
YLEINEN SUHDANNE- /MAAILMANTILANNE	13	12
MUUT TEKIJÄT	9	10
EI OSAA SANOA	7	5

Uudenmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat edelleen resurssitekijät sekä kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteeksi. Resurssitekijät koetaan nyt hieman suuremmaksi kehittämisen esteeksi Uudenmaalla kuin koko maassa keskimäärin.

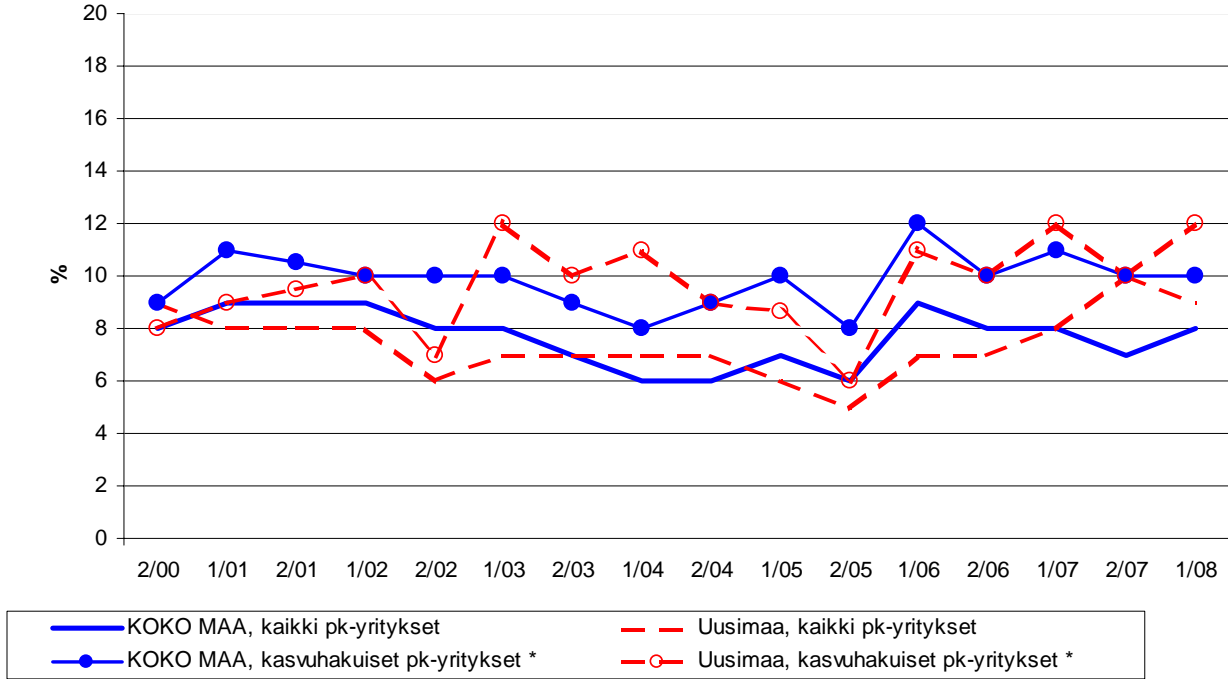
Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 9 prosentilla Uudenmaan pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute ja rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä neljällä kymmenestä ja rahoituksen hinta noin neljänneksellä. Uudenmaalla toimivat pk-yritykset kaiken kaikkiaan kokevat nyt rahoituksen olevan suurempi kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Kasvuhakuiset pk-yritykset Uudellamaalla pitävät myös rahoitusta aiempaa suurempana esteenä verrattuna syksyn 2007 tilanteeseen. Uudenmaan alueella rahoituksen merkitys kehittämisen esteenä on hieman heikentynyt viime syksystä kaikkien pk-yritysten keskuudessa.

5.1 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET

-Rahoitus-
n=kaikki vastaajat/rahoitus suurin kehittämisen este



5.2 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET -Rahoitus kokonaisuudessaan-

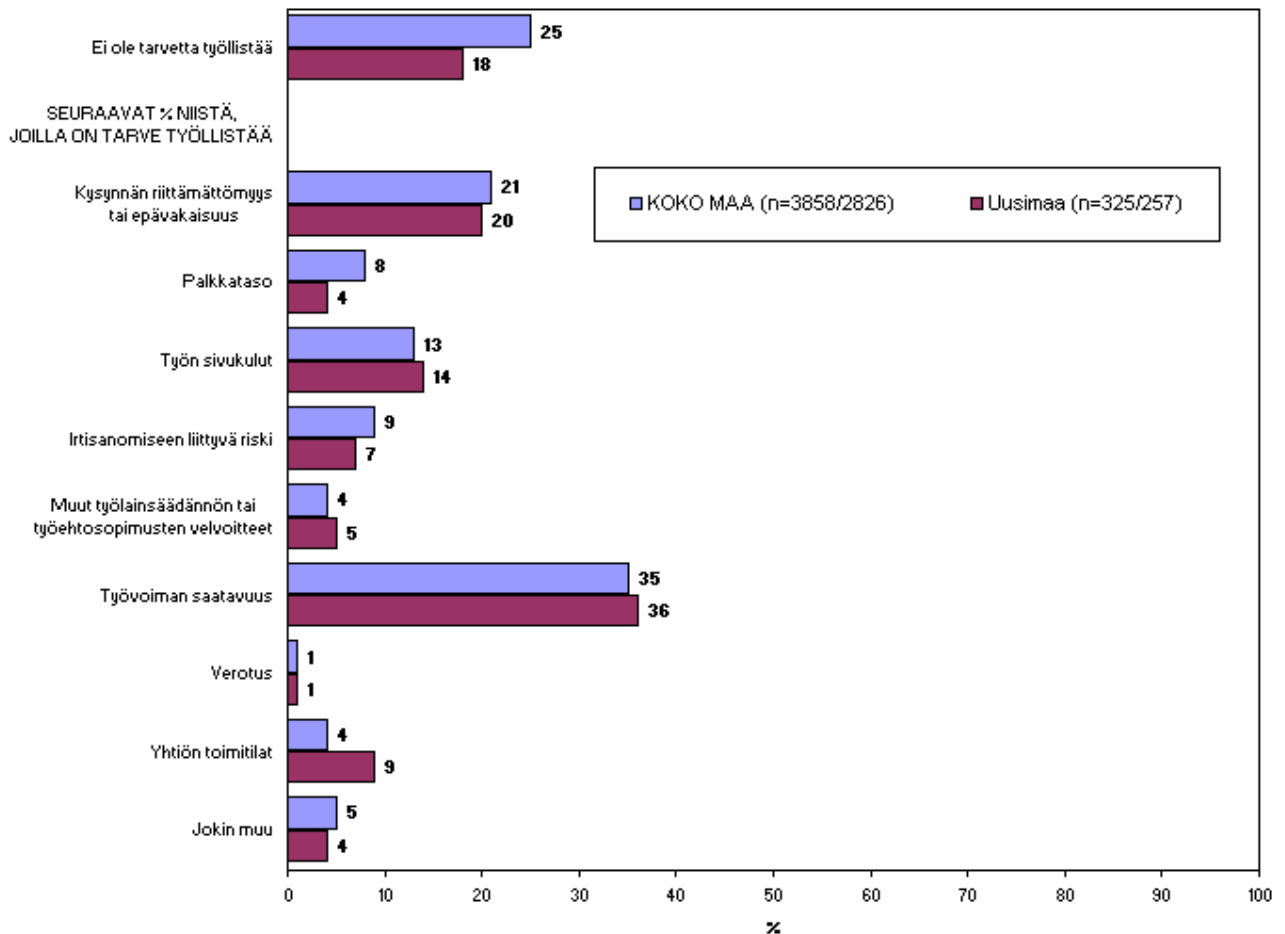


*) Yritys on voimakkaasti kasvuhakuinen tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Uudenmaan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työvoiman saatavuus, jota noin yli kolmas niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää, pitää työllistämisen suurimpana esteenä, ja kysynnän riittämättömyys, jota noin viidennes näistä yrityksistä piti suurimpana esteenä. Työvoiman saatavuus sekä kysynnän riittämättömyys koettiin suurimmiksi esteiksi myös koko maan tasolla. Uudenmaan pk-yrityksistä 18 prosentilla ja 25 prosentilla koko maan pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

6. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN SUURIN ESTE n=kaikki vastaajat/yrityksellä tarve työllistää

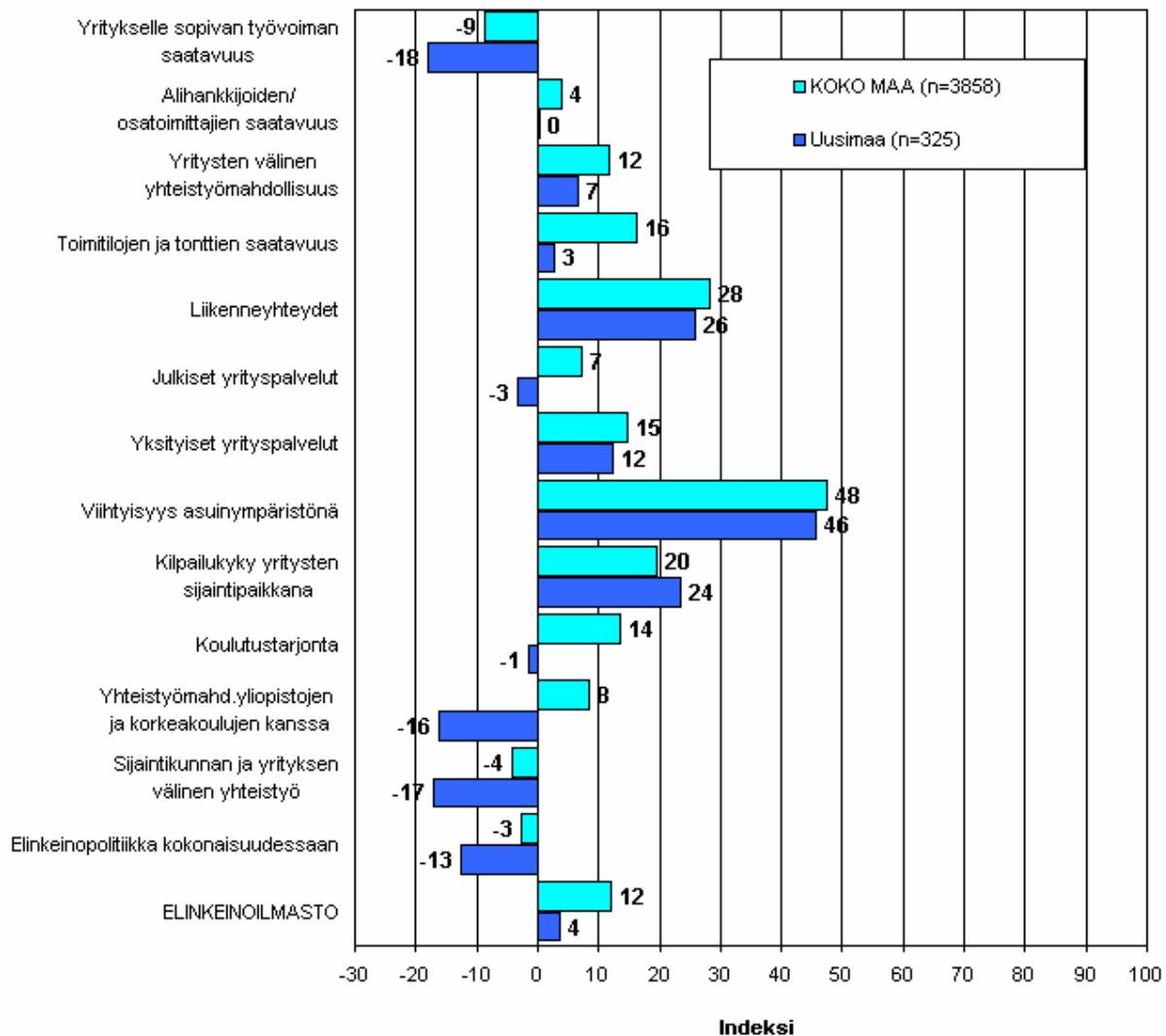


7 Elinkeinoilmasto

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Uudenmaalla tyytymättömämpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä Uudenmaalla sijaitsevat pk-yritykset ovat alueen viihtyisyyteen asuin ympäristönä, liikenneyhteyksiin ja sijaintiin kilpailukyvyyn näkökulmasta. Tyytymättömiä alueella ollaan yritykselle sopivan työvoiman saatavuuteen, sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön, yhteistyömahdollisuuksiin yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa ja elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Uudenmaalla pysynyt samassa. Koko maan keskimääräinen tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on paremmalla tasolla kuin syksyllä 2007. Aiemmin kysytty tekijä 'yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut' ei ole ollut mukana kyselyssä vuodesta 2006 lähtien.

7.1. ELINKEINOILMASTO

n=kaikki vastaajat



7.2. ELINKEINOILMASTO

- Keskiarvo sijaintikunnan elinkeinoilmastoa koskevista väittämistä-



8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 6: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

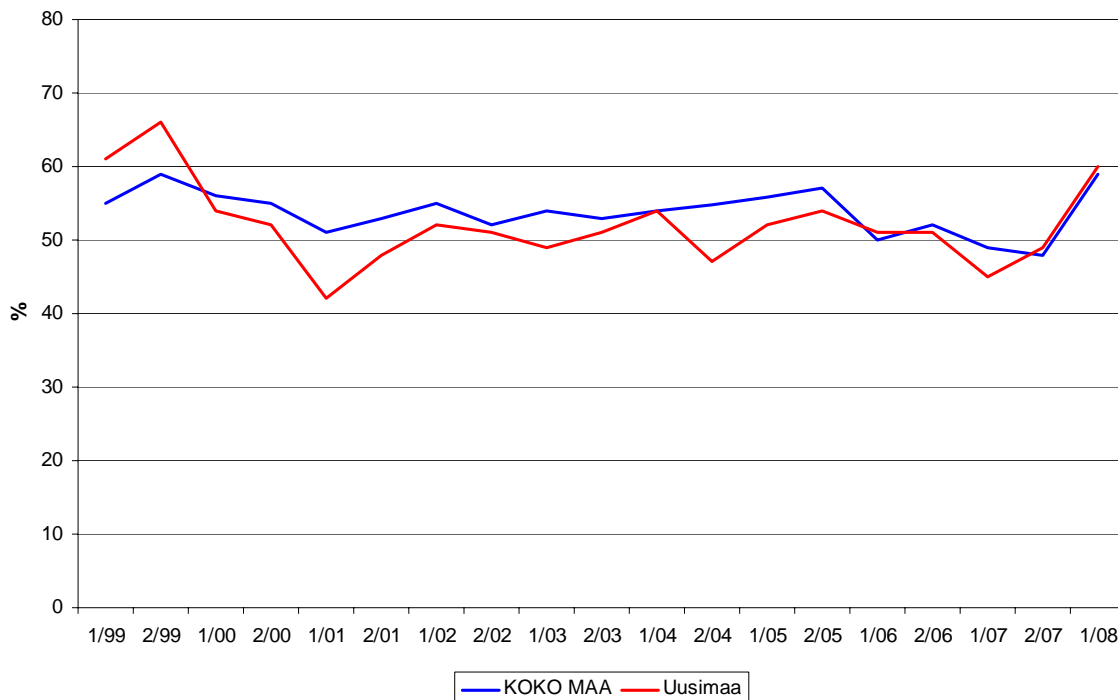
	KOKO MAA %	Uusimaa %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	13	13
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	46	46
Pyrimme säilyttämään asemamme	31	33
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	9	7
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1

Uudenmaalla on nyt saman verran voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana puolestaan ennakoi prosentti koko maan ja Uudenmaan pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä, myynnin ja markkinoinnin lisäämistä sekä yhteistyön lisäämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Uudenmaalla 60 prosenttia ja koko maassa 59 prosenttia. Voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten osuus kasvanut koko maassa samoin kuin Uudenmaan alueella. Kokonaisuutena kasvuhakuisten pk-yritysten osuus alueella on noussut syksyn 2007 tilanteeseen verrattuna. Kasvuhakuisten osuus on noussut myös koko maassa keskimäärin.

8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS

-Voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten osuus kaikista yrityksistä-



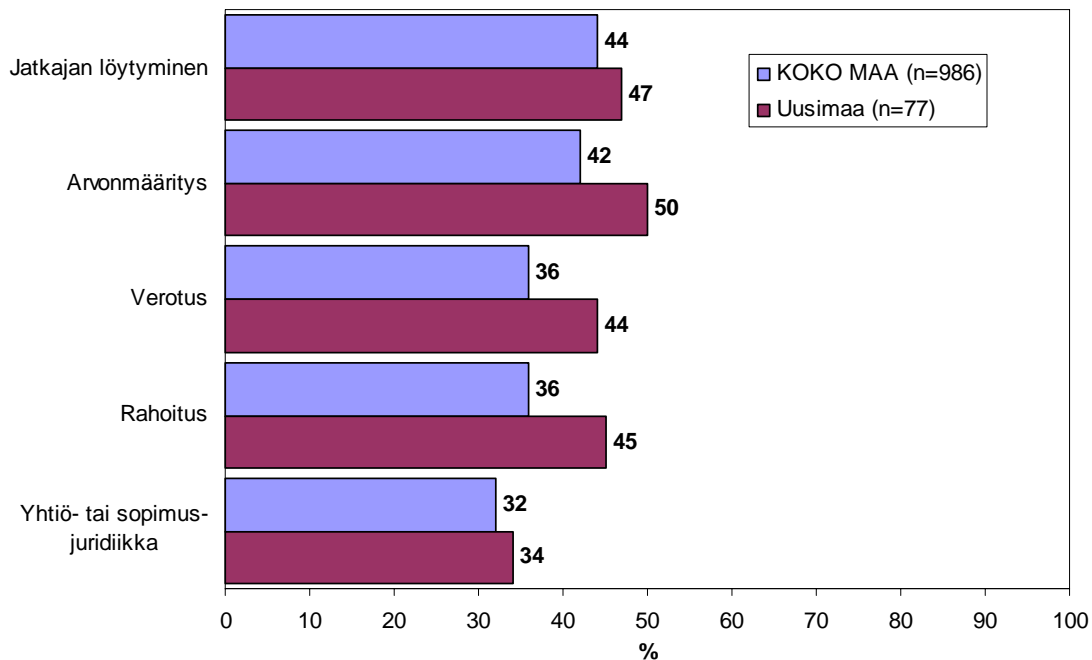
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 7: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Uusimaa %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	62	63
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	10	11
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	16	13
Ei osaa sanoa	12	13

Uudenmaan alueella on sukupolven- tai omistajanvaihdos odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana noin joka neljännessä pk-yrityksessä. Suurimmat haasteet sukupolven- tai omistajanvaihdosta aikoville yrityksille Uudenmaan alueella ovat arvonmääritys ja jatkajan löytäminen. Sukupolven- tai omistajanvaihdoksiin liittyvät haasteet ovat suurempia Uudenmaan alueella kuin koko maassa keskimäärin.

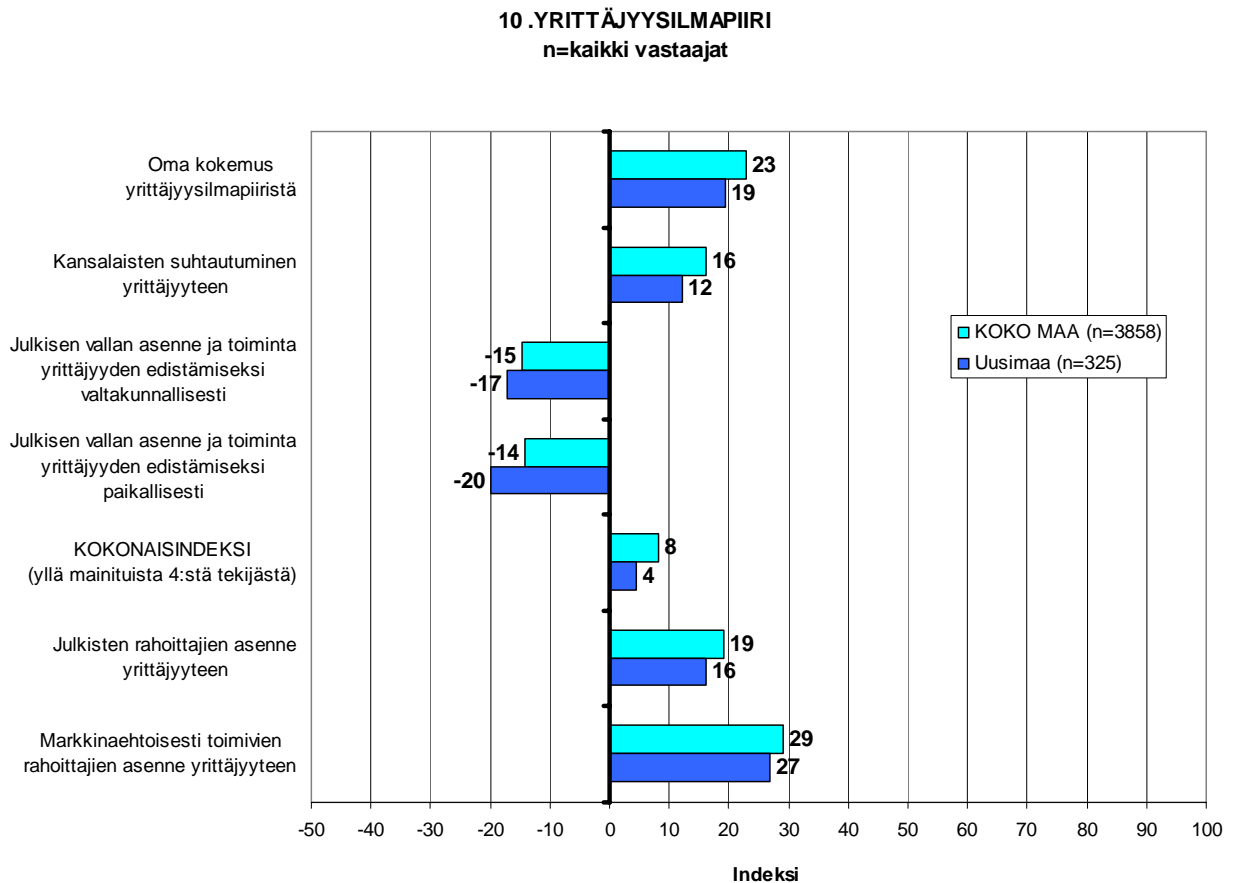
9. ODOTETTAVISSA OLEVAT ONGELMAT SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOKSEEN LIITTYVISSÄ ASIOISSA -Yritykset, joissa vaihdos odotettavissa lähimmän 5 vuoden aikana- n=sukupolven-/omistajanvaihdos viiden vuoden sisällä



10 Yrittäjyysilmapiiri

Koko maan keskimääräinen kokonaisindeksi yrittäjyysilmapiirille on positiivinen +8, kun taas Uudenmaalla se on +4. Indeksien osatekijöistä oma kokemus yrittäjyysilmapiiristä sekä kansalaisten suhtautuminen arvioidaan positiivisiksi tekijöiksi. Molemmat tekijät arvioidaan kuitenkin heikommaksi kuin koko maassa keskimäärin. Julkisen vallan asenne ja toimet arvioidaan selkeästi negatiivisiksi sekä Uudenmaan että koko maan osalta.

Julkisten rahoittajien ja myös markkinaehtoisesti toimivien rahoittajien asenne yrittäjyyteen arvioidaan Uudenmaan alueella hieman heikommaksi kuin koko maassa keskimäärin. Markkinaehtoisien rahoittajien asenne saa paremman arvion julkiseen puoleen verrattuna sekä Uudenmaalla että koko maassa keskimäärin.

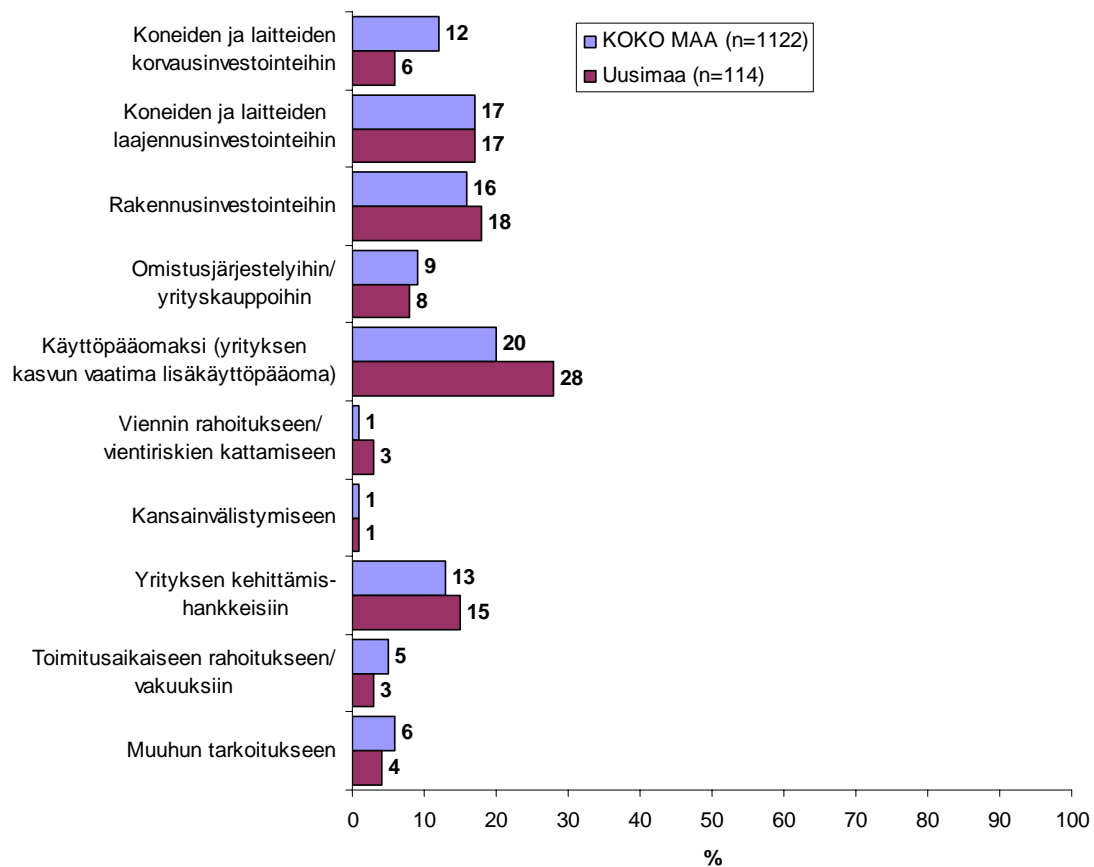


11 Pk-yritysten rahoitus

Uudenmaan alueen yrityksistä 40 prosenttia oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana, kun taas koko maassa näin oli tehnyt 36 prosenttia.

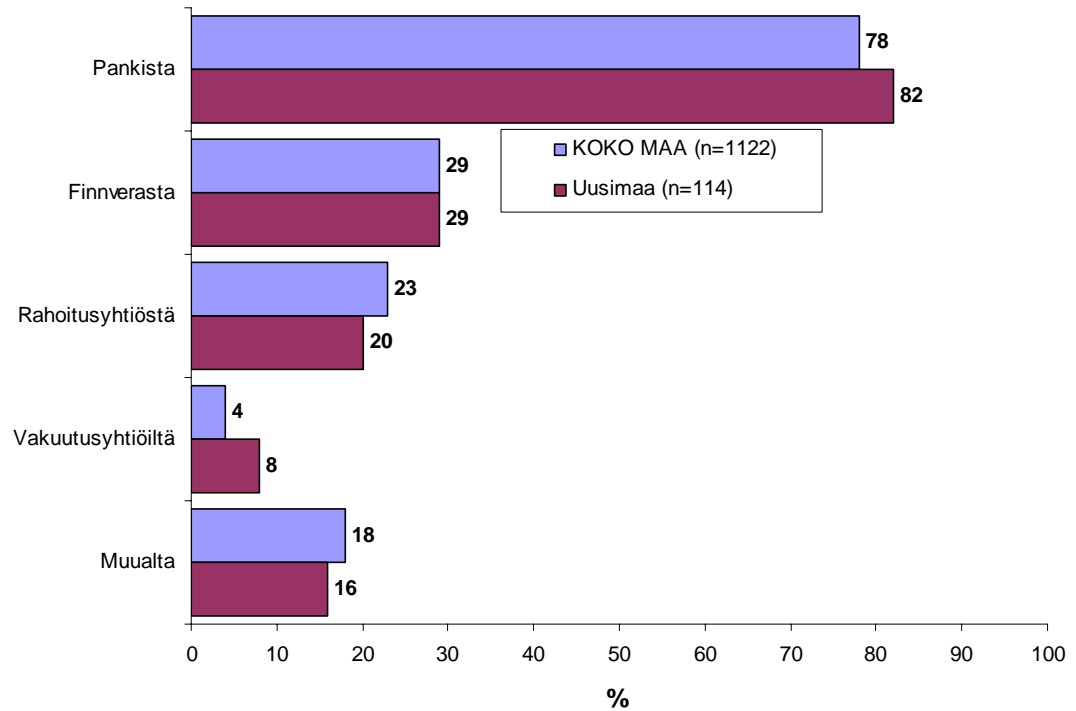
37 prosenttia Uudenmaalla ja kolmasosa koko maassa toimivista pk-yrityksistä aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Tärkeimpänä käyttötarkoituksena alueella pidetään useimmiten rahoituksen hankkimista käyttöpääomaksi ja rakennusinvestointeihin. Uudenmaan pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (82 %) tai Finnverasta (29 %). Rahoitusyhtiöiltä rahoitusta aikoo hakea 20 prosenttia rahoitusta hakevista alueen yrityksistä.

11. TÄRKEIN KÄYTTÖKOHDDE ULKOPUOLISELLE RAHOITUKSELLE - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta- n=yritys aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta



12. MISTÄ AIKOO HAKEA RAHOITUSTA

-Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta-
n=yritys aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta

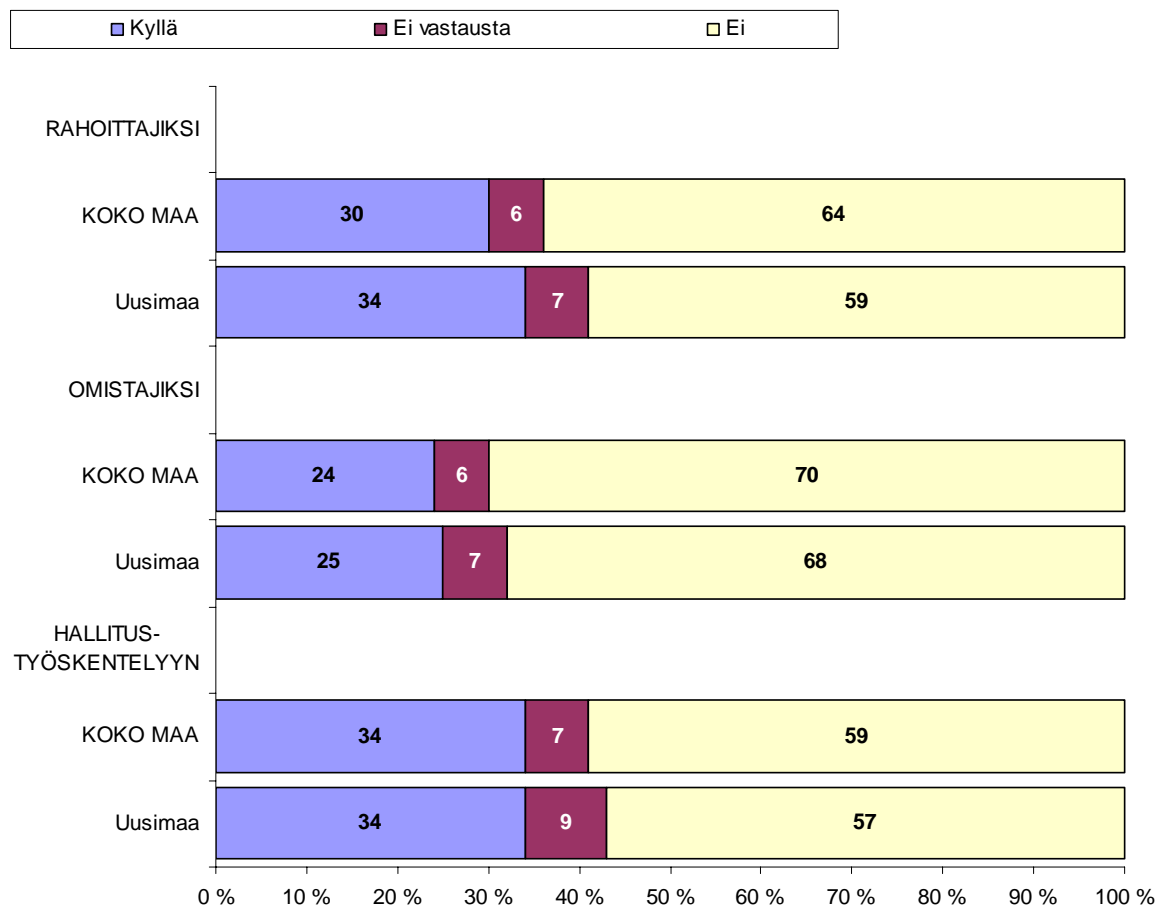


34 prosenttia Uudenmaan osakeyhtiömuotoisista pk-yrityksistä olisi halukas ottamaan yksityisiä henkilöpääomasijoittajia mukaan yritysten toimintaan rahoittajiksi, joka neljäs omistajiksi ja noin joka kolmas hallitustyöskentelyyn. Luvut ovat hyvin samankaltaisia koko maan tasolla.

Yksityisiä pääomasijoittajia osakeyhtiömuotoisista pk-yrityksistä ottaisi puolestaan mukaan yrityksen toimintaan yli vajaa kolmasosa alueen ja koko maan pk-yrityksistä, alueella ja koko maassa omistajaksi joka viides ja vajaa neljännes hallitustyöskentelyyn.

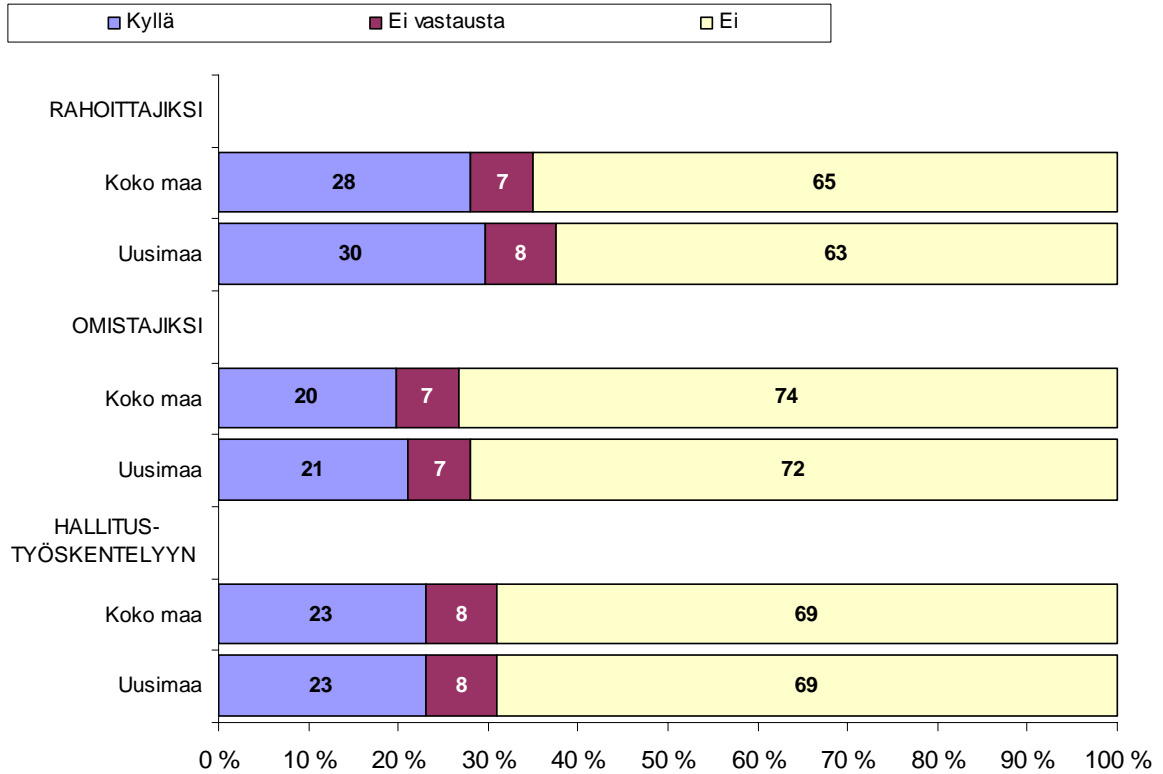
13.1. OLISIKO HALUKAS OTTAMAAN YKSITYISIÄ HENKILÖPÄÄOMASIJOITTAJIA MUKAAN YRITYKSEN TOIMINTAAN

Osakeyhtiöt, KOKO MAA n=3286, Uusimaa n=291



13.2. OLISIKO HALUKAS OTTAMAAN YKSITYISIÄ PÄÄOMASIJOTUSYHTIÖITÄ MUKAAN YRITYKSEN TOIMINTAAN

Osakeyhtiöt, KOKO MAA n=3286, Uusimaa n=291

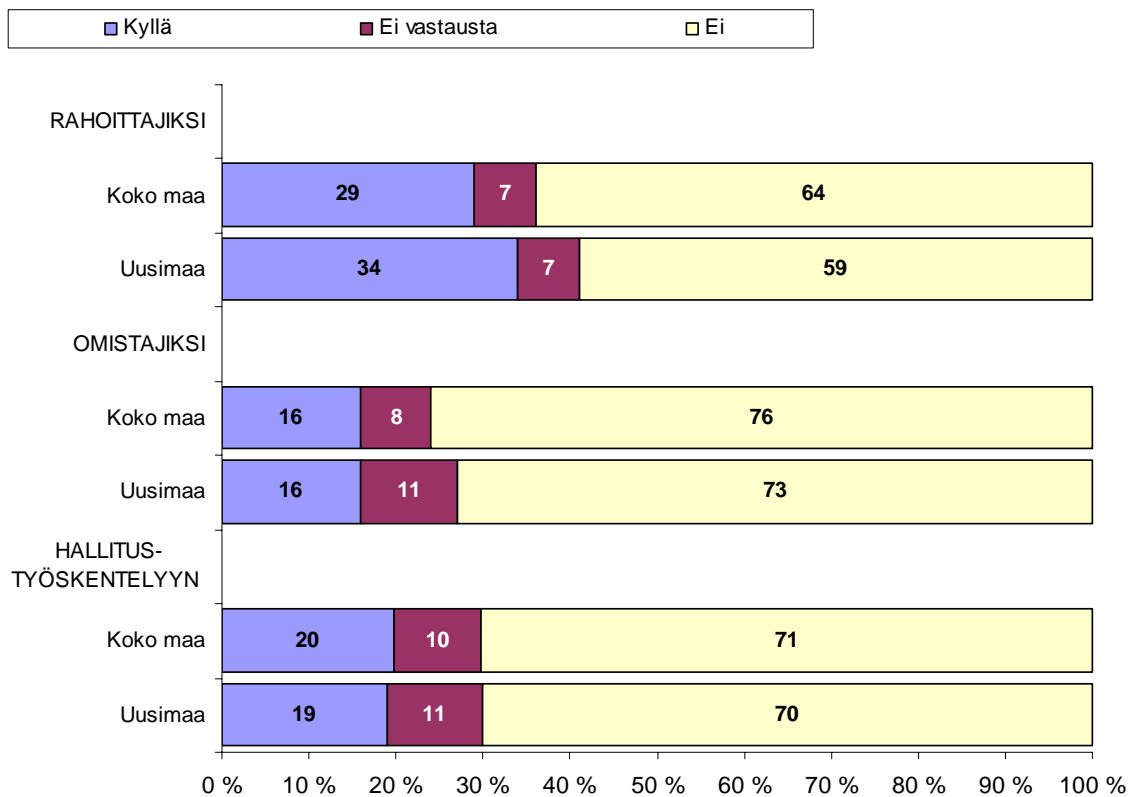


Alueellisia pääomasijoitusrahastoja ottaisi toimintaan mukaan rahoittajaksi alueella ja maassa noin joka kolmas, omistajaksi joka kuudes ja hallitustyöskentelyyn sekä alueen että koko maan pk-yrityksistä joka viides.

Uudenmaalla noin neljä kymmenestä pk-yrityksestä olisi valmis ottamaan julkisia pääomasijoittajia yrityksenä rahoittajiksi, koko maassa noin joka kolmas. Joka kuudes ottaisi omistajaksi, ja alueen pk-yrityksistä joka kuudes sekä koko maan pk-yrityksistä noin joka viides hallitustyöskentelyyn.

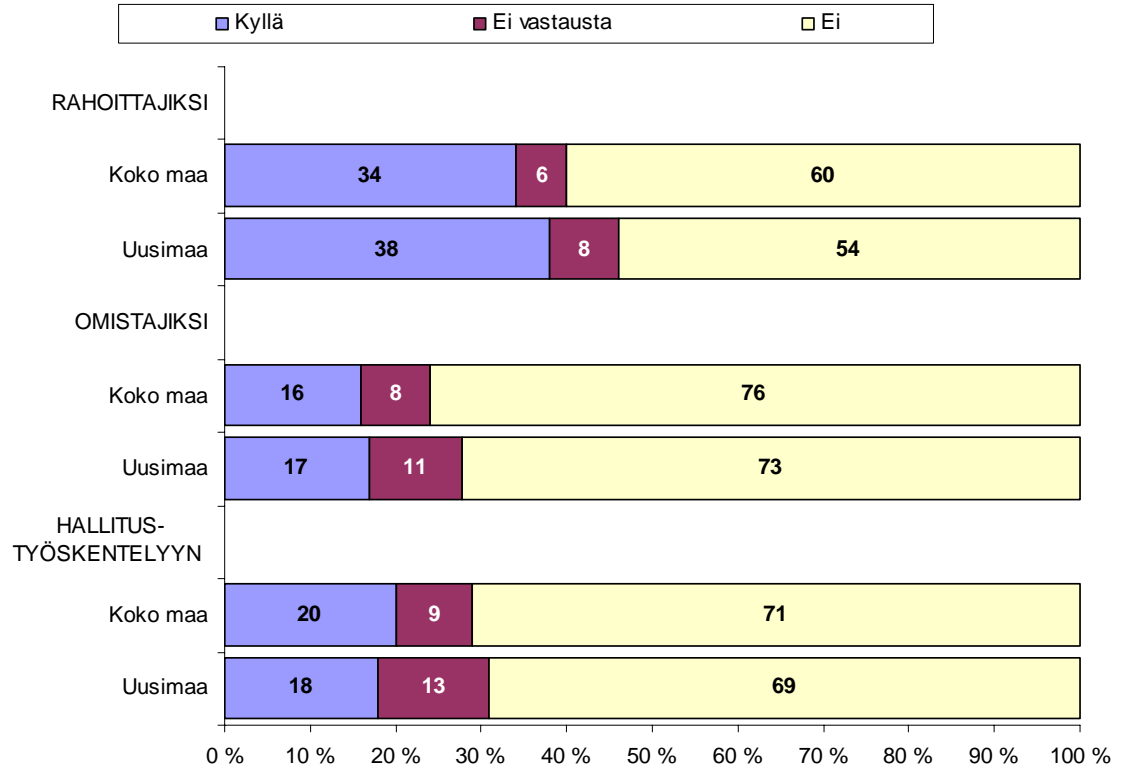
13.3. OLISIKO HALUKAS OTTAMAAN ALUEELLISIA PÄÄOMASIIJOITUSRAHASTOJA MUKAAN YRITYKSEN TOIMINTAAN

Osakeyhtiöt, KOKO MAA n=3286, Uusimaa n=291



13.4. OLISIKO HALUKAS OTTAMAAN JULKISIA PÄÄOMASIOITTAJIA MUKAAN YRITYKSEN TOIMINTAAN

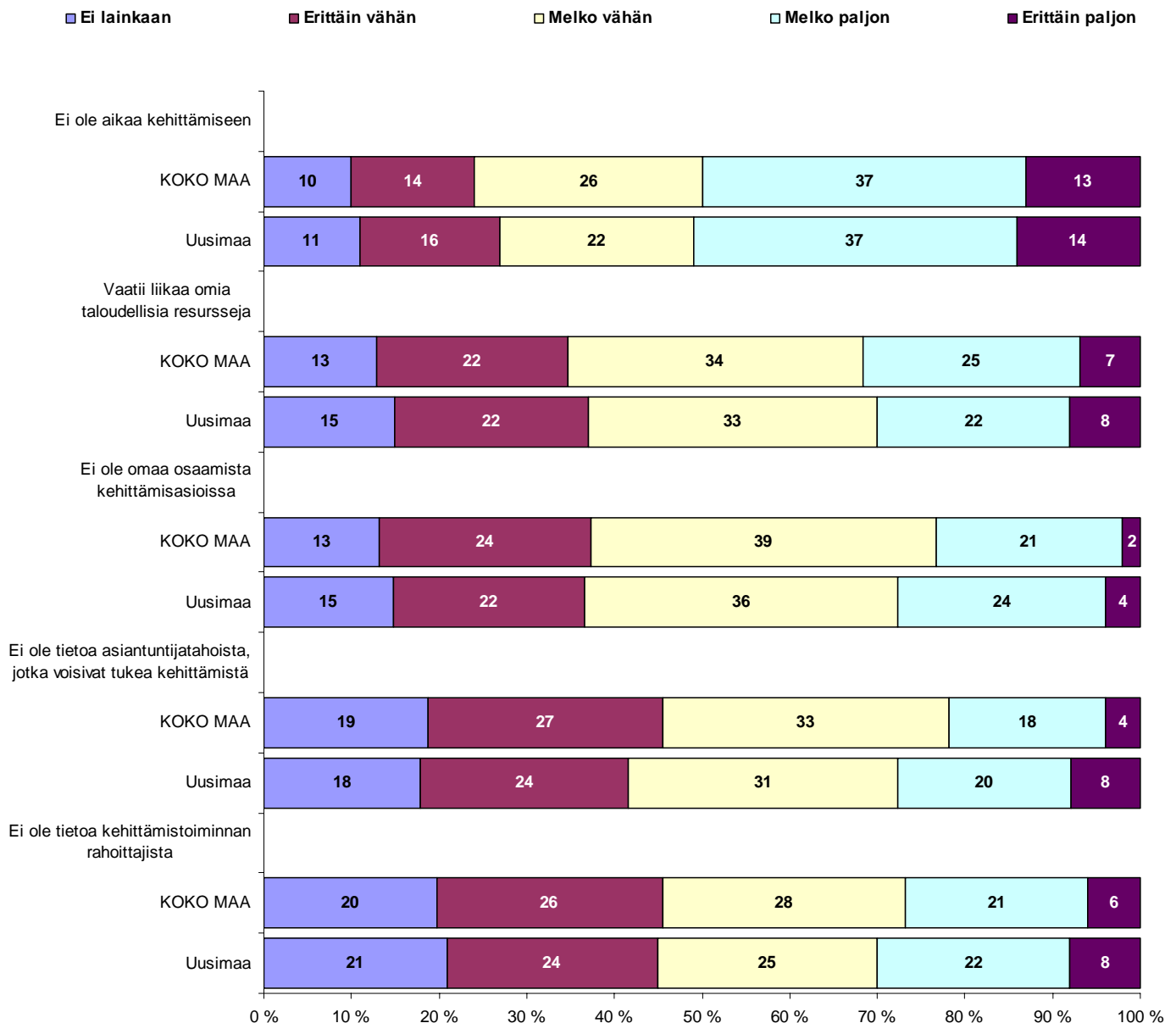
Osakeyhtiöt, KOKO MAA n=3286, Uusimaa n=291

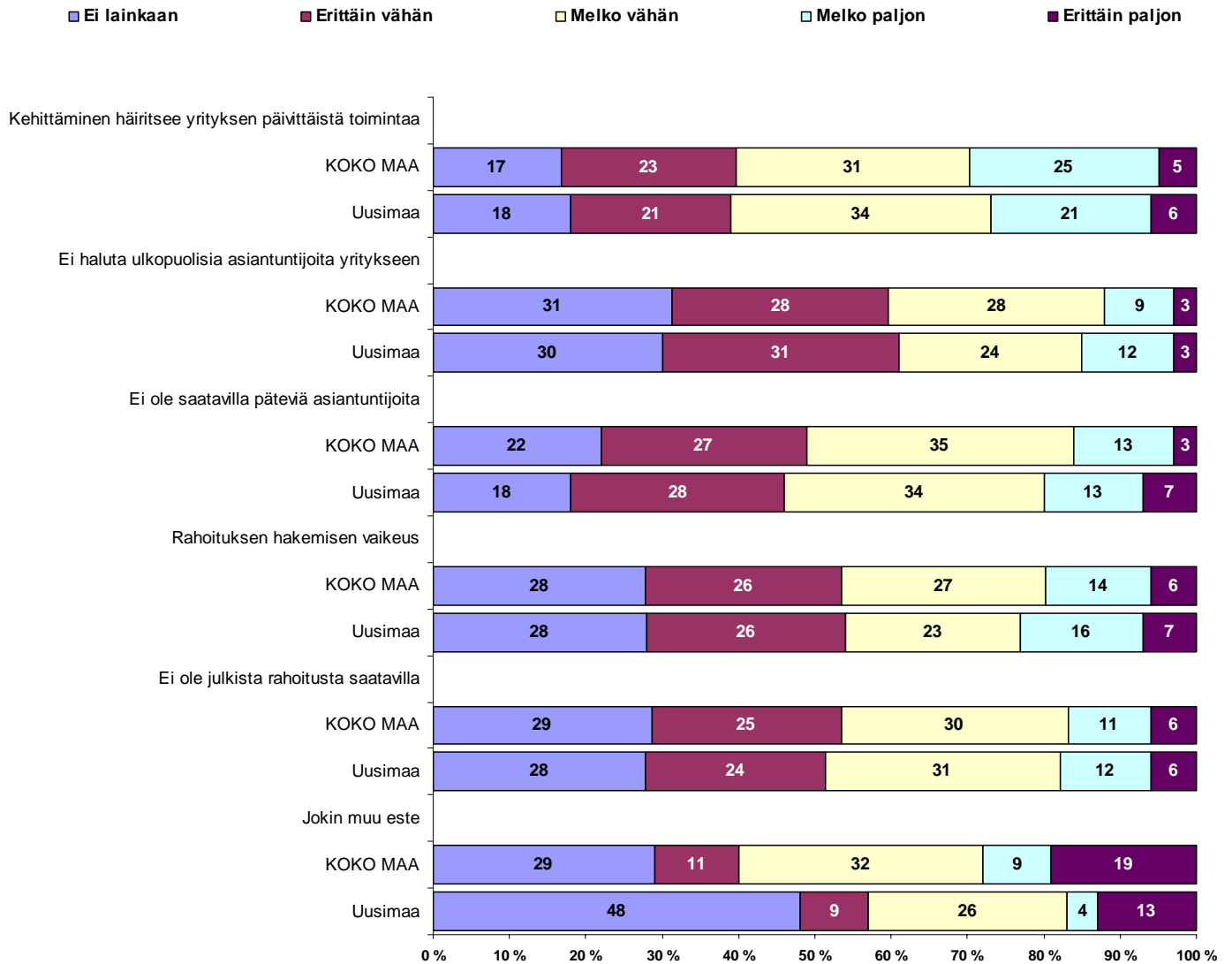


12 Pk-yritysten työelämän kehittämisen esteet

Koko maan pk-yritysten kehittämisen esteenä 13 prosentilla on erittäin paljon se, että kehittämiselle ei ole aikaa, alueella aika on erittäin häiritsevää tekijää 14 prosentille pk-yrityksistä. Uudellamaalla sijaitsevia yrityksiä estää keskimäärin muuta maata enemmän erittäin paljon mm. se, ettei ole saatavilla päteviä asiantuntijoita sekä se, ettei asiantuntijatahoista tiedetä. Koko maan ja alueen osalta ulkopuolisten asiantuntijoiden tulo yritykseen ei estä kehittämistä lainkaan kolmasosalla pk-yrityksistä.

14. PK-YRITYSTEN TYÖELÄMÄN KEHITTÄMISEN ESTEET

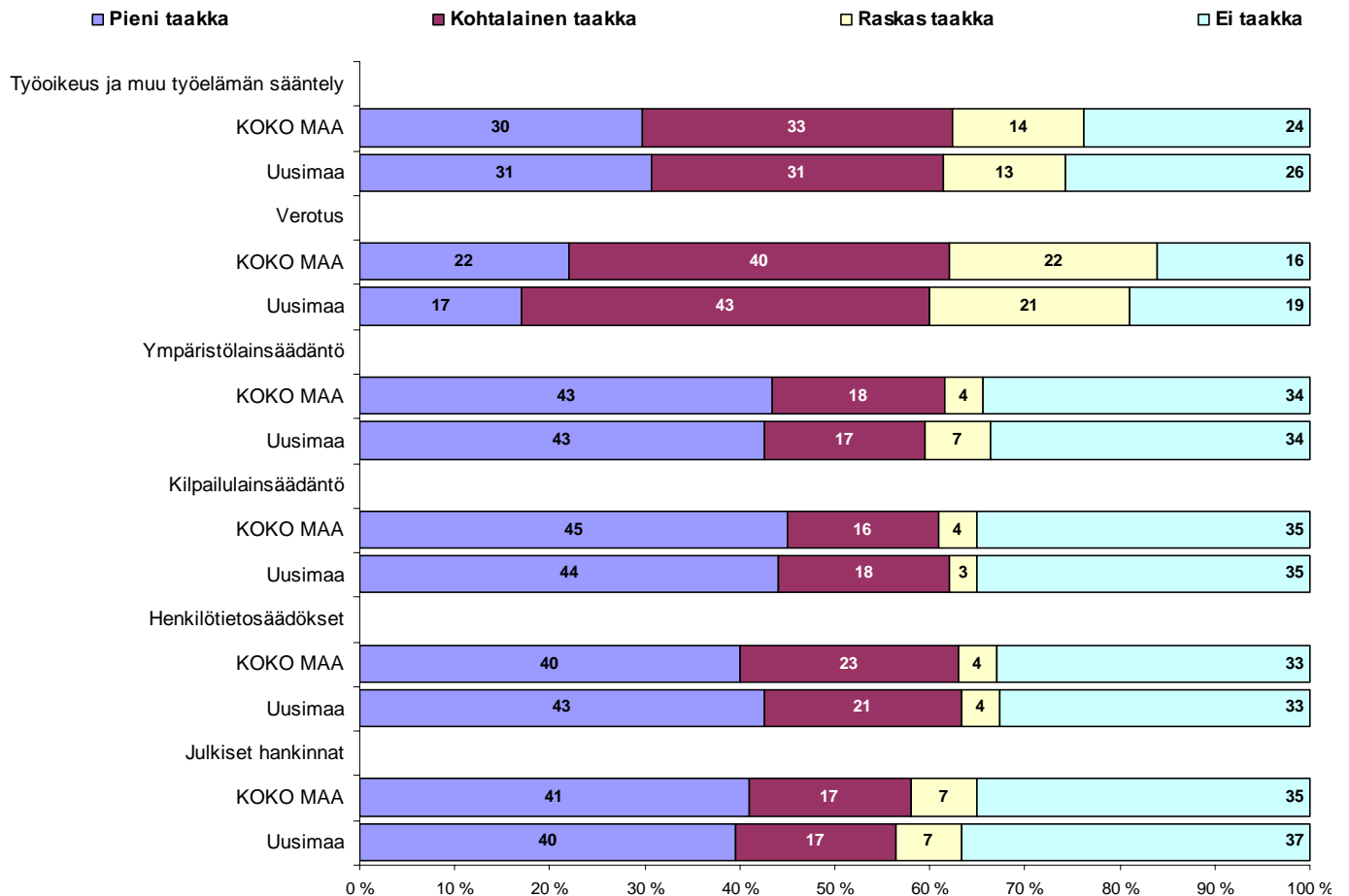


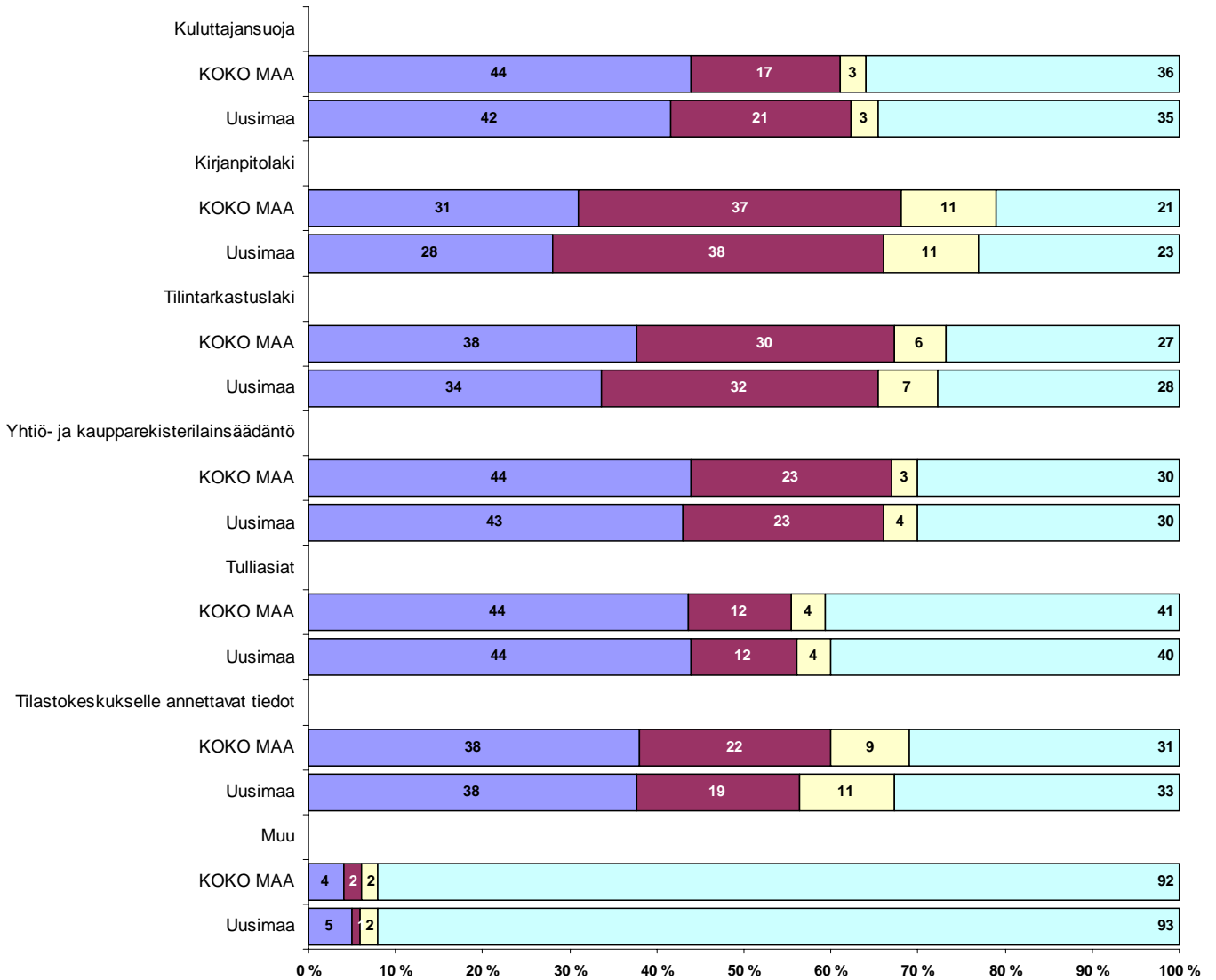


13 Hallinnollinen taakka

Koko maassa lainsäädännöllisen taakan osalta yli viidesosa vastaajista pitää verotusta raskaana taakkana. Uudellamaalla verotus on hieman harvemmin raska taakka kuin koko maassa keskimäärin. Työoikeuden/muun työelämän säätelyn kokee raskaaksi taakaksi koko maan pk-yrityksistä 14 prosenttia ja Uudellamaalla sijaitsevista yrityksistä 13 prosenttia. Ympäristölainsäädäntöä, tilintarkastuslakia, yhtiö- ja kaupparekisterilainsäädäntöä sekä tilastokeskukselle annettavia tietoja pidetään Uudenmaan pk-yritysten keskuudessa raskaampana taakkana kuin koko maan yritysten osalta keskimäärin. Koko Suomen ja Uudenmaan osalta tulliasiat nähdään melko harvoin taakkana.

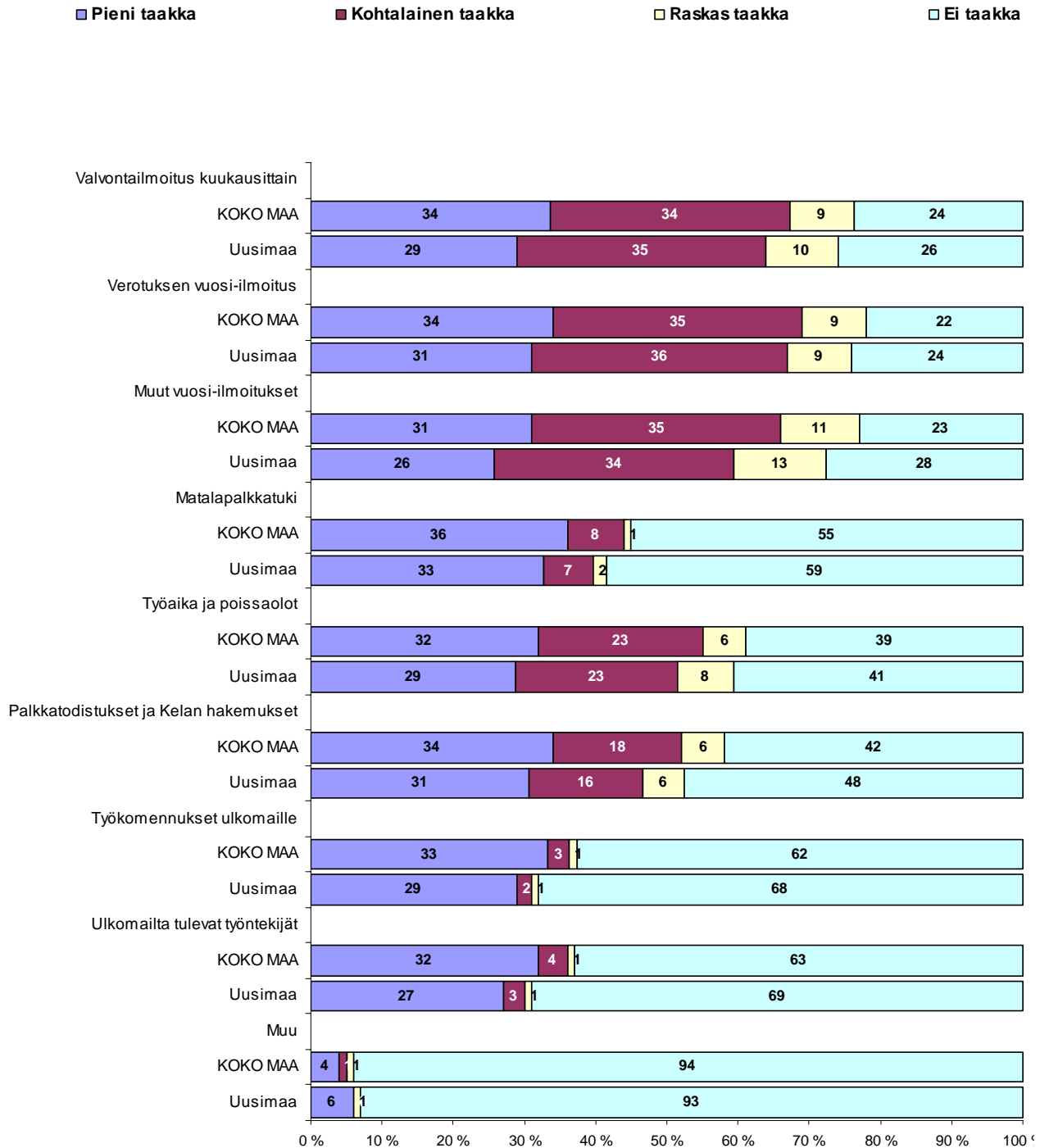
15.1.Lainsäädännöstä aiheutuva hallinnollinen taakka





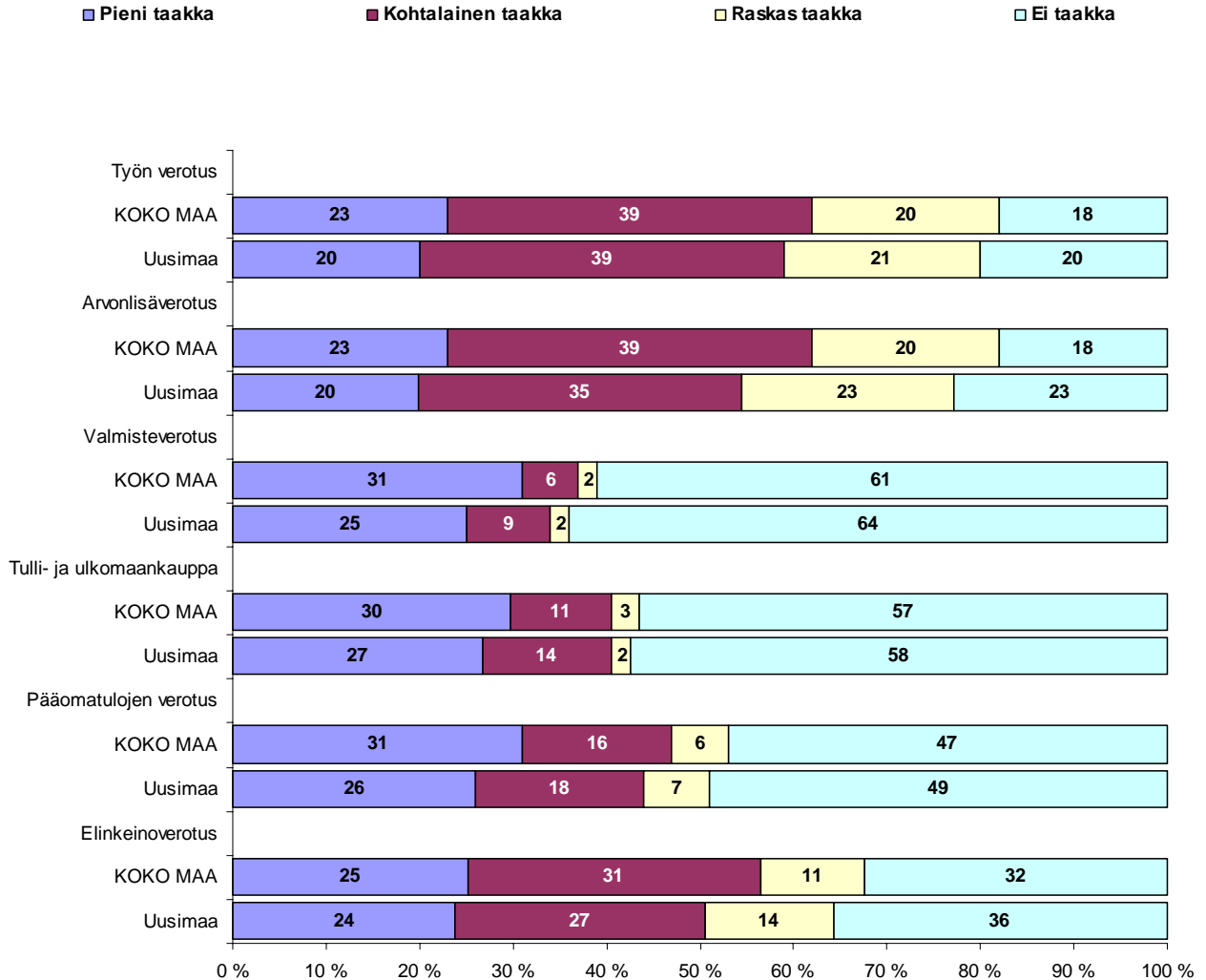
Koko maassa sekä alueella työnantajana toimimisesta aiheutuvan taakan osalta noin kymmenesosa pk-yrityksistä pitää verotuksen ja muiden vuosi-ilmoituksia raskaana taakkana. Koko Suomen pk-yrityksistä 62 prosenttia ei pidä taakkana työkomennuksia ulkomaille ja alueen yrityksistä 68 prosenttia. Myös ulkomailta tulevat työntekijät koetaan harvoin taakkana. Uudenmaan alueen pk-yritykset kokevat raskaana taakkana koko maata useammin valvontailmoituksen kuukausittain, muut vuosi-ilmoitukset, matalapalkkatuen sekä työajan ja poissaolot.

15.2. Työnantajana toimimisesta aiheutuva hallinnollinen taakka



Noin viidesosa koko maan ja alueen pk-yrityksistä pitää työn verotusta sekä arvonlisäverotusta raskaana taakkana. 61 prosenttia koko maan pk-yrityksistä ei pidä valmisteverotusta lainkaan taakkana, alueella 64 prosenttia. Työn ja pääomatulojen verotus sekä arvonlisä- ja elinkeinoverotus koetaan hieman useammin Uudellamaalla raskaaksi taakaksi kuin koko maassa keskimäärin.

15.3 Verotuksesta aiheutuva hallinnollinen taakka





Pääkonttorit

- **Helsinki**
Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220
- **Kuopio**
Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240
- Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde 0204 6011
Internet: www.finnvera.fi

Aluekonttorit

- **Helsinki** (Pääkaupunkiseutu)
Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401
 - **Uusimaa**
Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110
 - **Joensuu**
Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163
 - **Jyväskylä**
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299
 - **Kajaani**
Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899
 - **Kuopio**
Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330
 - **Lahti**
Laiturikatu 2, 5. kerros, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249
 - **Lappeenranta**
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149
 - **Mikkeli**
Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690
 - **Oulu**
Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944
 - **Pori**
Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349
 - **Rovaniemi**
Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099
 - **Seinäjoki**
Kauppatori 1 – 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399
 - **Tampere**
Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711
 - **Turku**
Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649
 - **Vaasa**
Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849
- Pietarin-edustusto**
- **Finnveran Pietarin-edustusto**
c/o Finpro
29, Bolshaya
Konyushenna ya
Saint-Petersburg
191186, Russia
Puhelin +7 812 315 8991
Faksi +7 812 325 4482

- Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221, faksi (09) 2292 2980
www.yrittajat.fi
- **Etelä-Karjalan Yrittäjät ry**
Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
p. 0104 701 100, f. 0104 701 102
www.yrittajat.fi/etelakarjala
- **Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry**
Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa
- **Etelä-Savon Yrittäjät ry**
Patteristonkatu 2 C, 50100 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo
- **Helsingin Yrittäjät**
Kellosilta 2 D, 2. krs. 00520 Helsinki
p. (09) 612 6230, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki
- **Hämeen Yrittäjät ry**
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame
- **Kainuun Yrittäjät ry**
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu
- **Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry**
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa
- **Keski-Suomen Yrittäjät ry**
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. 010 425 9203, f. 010 425 9210
www.yrittajat.fi/keskisuomi
- **Kymen Yrittäjät ry**
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi
- **Lapin Yrittäjät ry**
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi
- **Länsipohjan Yrittäjät ry**
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja
- **Pirkanmaan Yrittäjät ry**
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa
- **Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry**
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. 010 470 7600, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala
- **Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry**
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa
- **Päijät-Hämeen Yrittäjät ry**
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame
- **Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry**
Tekniikantie 12, 02150 Espoo
p. 010 422 1400
www.espoonyrittajat.fi
www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi
- **Rannikko-Pohjanmaan Yrittäjät ry – Kust-Österbottens Företagare rf**
Hietasaarenkatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa
- **Satakunnan Yrittäjät ry**
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta
- **Savon Yrittäjät ry**
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo
- **Uudenmaan Yrittäjät – Nylands Företagare ry**
Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
p. (09) 274 5420, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa
- **Varsinais-Suomen Yrittäjät ry**
Brahenskatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi



**Uudenmaan Yrittäjät
- Nylands Företagare**

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare
Rantakatu 1, 2. kerros, 04400 Järvenpää
Puhelin (09) 274 5420
Faksi (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa



Suomen Yrittäjät

Suomen Yrittäjät
Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi



FINNVERA

Uusimaa
Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Finnvera Oyj
Valtakunnallinen vaihde: 0204 6011
www.finnvera.fi
Helsinki
Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220
Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240